

PROTOKÓŁ

z posiedzenia Komisji Wspólnej Przedstawicieli

Rządu Rzeczypospolitej Polskiej i Konferencji Episkopatu Polski

Warszawa, dnia 7 listopada 2022 roku

7 listopada 2022 roku w siedzibie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji przy ul. Stefana Batorego 5 w Warszawie, odbyło się posiedzenie Komisji Wspólnej Przedstawicieli Rządu Rzeczypospolitej Polskiej i Konferencji Episkopatu Polski, zwanej dalej: „Komisją Wspólną”, w którym udział wzięli:

Strona Rządowa

1. **Pan Mariusz KAMIŃSKI**, Współprzewodniczący Komisji Wspólnej, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji,
2. **Pan Błażej POBOŻY**, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji,
3. **Pani Anita CZERWIŃSKA**, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej,
4. **Pan Szymon GIŻYŃSKI**, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
5. **Pan Krzysztof KUBÓW**, Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Szef Gabinetu Politycznego Prezesa Rady Ministrów,
6. **Pan Sławomir ADAMIEC**, Dyrektor Generalny w Ministerstwie Edukacji i Nauki.

Pozostali uczestnicy:

7. **Pan Artur SOBOŃ**, Sekretarz Stanu – Ministerstwo Finansów,
8. **Pan Sebastian KALETA**, Sekretarz Stanu – Ministerstwo Sprawiedliwości,
9. **Pan Waldemar KRASKA**, Sekretarz Stanu – Ministerstwo Zdrowia,
10. **Pan Jarosław SZATAŃSKI**, Dyrektor Departamentu Podatków Dochodowych – Ministerstwo Finansów,
11. **Pan Zbigniew WIŚNIEWSKI**, Dyrektor Departamentu Informatyzacji i Rejestrów Sądowych – Ministerstwo Sprawiedliwości,
12. **Pan Artur GÓRECKI**, Dyrektor Departamentu Kształcenia Ogólnego i Podstaw Programowych – Ministerstwo Edukacji i Nauki,
13. **Pan Dariusz POZNAŃSKI**, Dyrektor Departamentu Zdrowia Publicznego – Ministerstwo Zdrowia,
14. **Pan Andrzej RUDLIICKI**, Dyrektor Departamentu Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji,
15. **Pan Andrzej SOSNOWSKI**, Zastępca Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji,
16. **Pani Anna OSTROWSKA**, Zastępca Dyrektora Departamentu Komunikacji Społecznej – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji,
17. **Pani Beata KARBOWNIK**, Zastępca Dyrektora Departamentu Podatków Dochodowych – Ministerstwo Finansów,
18. **Pani Monika PISZCZ-CZAPLA**, Naczelnik Wydziału Regulacji Prawnych w Departamencie Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Strona Kościelna

1. **Ksiądz Abp Marek JĘDRASZEWSKI**, Współprzewodniczący Komisji Wspólnej, Metropolita Krakowski,
2. **Ksiądz Kazimierz Kardynał NYCZ**, Metropolita Warszawski,
3. **Ksiądz Abp Wojciech POLAK**, Metropolita Gnieźnieński, Prymas Polski,
4. **Ksiądz Abp Stanisław BUDZIK**, Metropolita Lubelski,
5. **Ksiądz Abp Andrzej DZIĘGA**, Metropolita Szczecińsko-Kamieński,
6. **Ksiądz Bp Artur G. MIZIŃSKI**, Sekretarz Generalny Konferencji Episkopatu Polski.

Pozostali uczestnicy:

7. **Ksiądz Bp Tadeusz BRONAKOWSKI**, Przewodniczący Zespołu ds. Apostolstwa Trzeźwości i Osób Uzależnionych,
8. **Ksiądz prof. dr hab. Piotr STANISZ**, ekspert Sekretariatu Konferencji Episkopatu Polski,
9. **Ksiądz dr hab. Leszek GĘŚIAK SJ, prof. AIK**, Rzecznik Konferencji Episkopatu Polski,
11. **Ksiądz dr Rafał ZALESKI**, Kierownik Biura Sekretariatu Konferencji Episkopatu Polski,
10. **Siostra dr Katarzyna WIĘCEK FMA**, Referent Prawny Sekretariatu Konferencji Episkopatu Polski.

Posiedzenie rozpoczęło się o godzinie 11.00.

W trakcie posiedzenia Komisji Wspólnej zostały omówione następujące kwestie:

1. Zmiany prawne w zakresie zryczałtowanego podatku dochodowego od przychodów osób duchownych;
2. Brak rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS) – problemy z uzyskaniem dofinansowania;
3. Społeczne skutki reklamy alkoholu.

Przebieg obrad

Pan Minister Mariusz Kamiński otworzył posiedzenie i powitał jego uczestników. Pan Minister w swojej wypowiedzi odwołał się do zdarzeń, które miały miejsce w ciągu trzech ostatnich lat, powodujących także przerwę w spotkaniach Komisji Wspólnej. Skierował słowa podziękowania i uznania dla Kościoła Katolickiego w Polsce za działania podejmowane na rzecz pomocy uchodźcom wojennym z Ukrainy. Wskazał na zaangażowanie, wsparcie Kościoła i umożliwienie znalezienia przez obywateli Ukrainy bezpiecznego schronienia w Polsce.

Ksiądz Abp Marek Jędraszewski powitał uczestników posiedzenia oraz podziękował za zaproszenie. Odnosząc się do wypowiedzi Pana Ministra Mariusza Kamińskiego wskazał, iż pomimo różnic w podejściu wielu Polaków do kwestii Kościoła Katolickiego i religii katolickiej, sukcesem narodu polskiego okazał się wielki etos chrześcijański, którym Polacy zadziwili cały świat. Zauważył, że ludność ukraińska szukająca spokoju i schronienia znalazła je w polskich domach, instytucjach kościelnych i państwowych oraz innego rodzaju organizacjach społecznych. Zaznaczył, że nie było konieczności tworzenia dla fali uciekinierów żadnych obozów przejściowych. Ksiądz Arcybiskup wyraził pogląd, że ten etos chrześcijański Polacy odziedziczyli po poprzednich pokoleniach, a za swój obowiązek uważa utrzymywać go w obecnych pokoleniach i przekazywać kolejnym. Ponownie odwołując się do słów Pana Ministra Mariusza Kamińskiego, Ksiądz Arcybiskup dodał, że zainicjowane dziś spotkanie i rozmowy z członkami i przedstawicielami Rządu mają charakter roboczy. Należy zatem zasygnalizować problemy, które są troską polskiego Episkopatu. Wyraził nadzieję, że poruszone na spotkaniu problemy staną się przedmiotem obrad na szczeblu powołanych grup roboczych, które możliwie jak najszybciej wypracują właściwe rozwiązania prawne.

Pan Minister Mariusz Kamiński otworzył i zapowiedział pierwszy punkt porządku obrad, dotyczący zmian prawnych w zakresie zryczałtowanego podatku dochodowego od przychodów od osób duchownych; poprosił o zabranie głosu przedstawiciela Strony Kościelnej.

Ksiądz Kardynał Kazimierz Nycz zaznaczył, że nie jest możliwe omawianie tego tematu bez odwołania się do kontekstu obecnie panującej sytuacji, tj. stanu zagrożenia epidemicznego oraz stanu wojny, a także ich skutków. Dodał, że trzeba mieć przede wszystkim na uwadze społeczeństwo, a więc i wiernych, którzy mają prawo przeżywać pewne obawy dotyczące przyszłości. Zaznaczył, że Kościół Katolicki jest tym zjawiskiem bardzo zainteresowany. Ważne jest też, by społeczeństwo nie odnosiło wrażenia, że biskupi troszczą się tylko o podatek dla „swojego duchowieństwa”, co byłoby zbyt daleko idącym uproszczeniem.

Zasygnalizował, że w kontekście zmian stanowiących następstwo sytuacji epidemicznej i wojny przeciwko Ukrainie, sytuacja duchownych płacących zryczałtowany podatek dochodowy od przychodów osób duchownych, w porównaniu z innymi grupami podatkowymi, uległa pogorszeniu. Dodał, że duchowni nie skorzystali, w sposób wymierny, z żadnej rekompensaty za likwidację możliwości odliczenia składki zdrowotnej od płaconego podatku.

Ksiądz prof. Piotr Stanisław w swojej wypowiedzi odniósł się do przedmiotu debaty. Podkreślił, iż sprawę należy ujmować z dwóch perspektyw; węższej, dotyczącej zasad wprowadzonych rządowym programem *Polski Ład* oraz obowiązków daninowych duchownych opłacających podatek w formie zryczałtowanej oraz szerszej - związanej z treścią art. 22 ust. 2 Konkordatu, która nadal oczekuje na swoją realizację. W odniesieniu do ustawy z dnia 29 października 2021 r. wprowadzającej *Polski Ład*, duchowni zostali pozostawieni poza jakimikolwiek rozwiązaniami łagodzącymi likwidację możliwości odliczenia składki zdrowotnej od płaconego podatku. Dodał, że wprowadzone ustawą z dnia 9 czerwca 2022 r. korekty, dotyczące obniżenia wysokości składek na ubezpieczenia zdrowotne na rzecz wielu grup podatników, nie objęły osób duchownych. Wskazał, iż wystarczyłoby przywrócić zapis art. 44 ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne. Treść przepisu należałoby zmodyfikować w kontekście zmian, jakie zostały wprowadzone ustawą z czerwca bieżącego roku w odniesieniu do podatników opłacających składki w formie karty podatkowej.

Dodał, że biorąc pod uwagę szerszy kontekst (perspektywę) problemu prawnofinansowego i prawnomajątkowego funkcjonowania Kościoła Katolickiego, w tym dotyczące zasad finansowania składek na ubezpieczenia społeczne duchownych, należałoby rozważyć powołanie komisji, o której mowa w postanowieniach Konkordatu. Zadaniem takiej komisji, byłoby zajęcie się zmianami (regulacjami) w sprawach finansowych instytucji i dóbr kościelnych oraz duchowieństwa.

Pan Artur Soboń odnosząc się do pierwszego punktu zauważył, iż zmiany w systemie podatkowym, jakie miały miejsce w latach 2021 - 2022 r. objęły wszystkich podatników, nie tylko osoby duchowne. Zmian było bardzo wiele. Podniósł, że wysokość samej składki zdrowotnej nie uległa zmianie, natomiast zmieniła się jej pozycja. Mianowicie została zlikwidowana możliwość odliczenia składki zdrowotnej od finalnego podatku a nie od podstawy podatku, jak ma to miejsce w innych krajach europejskich. Ponadto wyjaśnił, iż rozwiązanie w postaci wysokiej kwoty wolnej od podatku i obniżenia jego progu jest bardziej dogodne i sprawiedliwe dla osób gorzej sytuowanych. Zauważył, że im wyższa kwota wolna, tym benefity z obniżenia podatków obejmują szerszy krąg osób mniej zamożnych. Po przedstawieniu krótkich, przykładowych wyliczeń Pan Minister wskazał, że zaproponowana konstrukcja systemu podatkowego jest bardziej progresywna dla podatników. Dodał, że osoby bardziej zamożne partycypują w podatku dochodowym w większym stopniu, niż te mniej zarabiające. Zmiany, o których mowa spowodowały, że osoby duchowne również straciły możliwość odliczania składki od podatku. Podkreślił, że było to rozwiązanie powszechne, bez żadnych przewidzianych wyjątków. Pan Minister przyznał, że osoby duchowne są opodatkowane na wzór ryczałtu, co jest również bardzo podobne do karty podatkowej, gdyż ostateczny wymiar podatku zależy od liczby wiernych. Ten sposób

opodatkowania dotyczy grupy niespełna 20 000 podatników. Dodał, iż wysokość zobowiązań podatkowych dla osób duchownych nie jest przesadnie obciążająca. Podkreślił, że nie bez znaczenia dla sytuacji duchowieństwa pozostaje fakt istnienia obecnie wysokiej inflacji oraz stanu zagrożenia epidemicznego. Dla podkreślenia skali przeprowadzonych zmian podatkowych, Pan Minister poinformował, że brak możliwości odliczenia przez osoby duchowne składki od podatku może spowodować nieco ponad 200 zł wzrost kwoty tego podatku dla omawianych osób. Wprowadzone zmiany były konieczne i stanowiły wynik analizy sytuacji. Zaproponowane korekty pozwoliły zlikwidować dualny system zaliczek, który pociągał za sobą konieczność dwojakiego sposobu naliczania zaliczek na przyszły podatek. Dodał, że na podstawie zmian wprowadzonych w drugiej połowie roku będzie obowiązywał jeden system podatkowy od 1 stycznia do 31 grudnia. Pan Minister wyjaśnił na czym będą polegać wprowadzone zmiany oraz które grupy podatników będą ich adresatem. Podkreślił, że w przypadku osób duchownych podstawą wymiaru podatku jest minimalne wynagrodzenie za pracę. Składka ta ma swoją preferencję. Odwołując się do wypowiedzi ks. Profesora Piotra Stanisza dodał, że trudno byłoby uzasadnić stanowisko, dlaczego osoby duchowne miałyby podlegać innym, wyjątkowym kryteriom w systemie podatkowym. Powszechnie wprowadzone rozwiązanie dotyczy również i tej grupy osób. Wskazał na możliwość, aby osoby duchowne płaciły podatki na zasadach ogólnych. Jednocześnie podkreślił, że właśnie rozwiązanie ryczałtowe będzie dla większości duchownych korzystniejsze. Podsumowując swoją wypowiedź, Pan Minister zadeklarował gotowość do rozmów i współpracy z przedstawicielami Strony Kościelnej. W imieniu resortu zaproponował przeprowadzenie stosownych analiz i zbadanie wariantów skutkujących na sytuację podatkową czy podatkowo – składkową osób duchownych oraz wypracowanie wspólnego stanowiska w tej kwestii.

Ksiądz prof. Piotr Stanisz zgodził się ze stanowiskiem Pana Ministra Artura Sobonia. Przyznał, że faktycznie w swojej wypowiedzi, pominął rozważania nad szerszym kontekstem tego zagadnienia. Wskazał na zróżnicowanie pomiędzy diecezjami w kontekście możliwości rozliczania podatków i opłacania składki na ubezpieczenia zdrowotne. Dodał, że nie miał na myśli powrotu do stanu prawnego sprzed 1 stycznia 2022 r., który nie harmonizowałby z nowymi rozwiązaniami powszechnymi dla obywateli. Zauważył, że zniesienie możliwości odliczenia składki na ubezpieczenia zdrowotne od opłacanego podatku dotyczy wszystkich podatników a duchowieństwo nie jest tutaj wyjątkiem. Osoby duchowne nie zostały jednak objęte rozwiązaniami łagodzącymi i to w zasadzie stanowi wyjątek.

Ksiądz Kardynał Kazimierz Nycz odwołując się do wypowiedzi swoich przedmówców potwierdził, że trudno czynić wyjątek dla jednej grupy podatników, jaką jest duchowieństwo opłacające podatek ryczałtowy. Zauważył, że księża, którzy pracują m.in.: w systemie oświaty, jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej jako kapelani, są zatrudnieni na umowę o pracę, płacą podatek i odliczają składkę zdrowotną na zasadach ogólnych. Powołując się na przykład Archidiecezji Przemyskiej i Archidiecezji Warszawskiej, wskazał na różnice pomiędzy nimi w kontekście możliwości rozliczania podatków i opłacania składek. Dodał jednocześnie, że nie należy zmieniać wypracowanych na tym etapie rozwiązań podatkowych. Zauważył, że z pewnością nie należy wracać do czasów, kiedy osoby duchowne rozliczały się na podstawie ksiąg. Ksiądz Kardynał odwołał się również do wcześniejszych, zawieszonych rozmów pomiędzy Rządem a Stroną Kościelną nad zmianami w Funduszu Kościelnym w kontekście regulacji Konkordatowych. Zwracając się do Pana Ministra Mariusza Kamińskiego poddał pod rozważenie powrót w niedalekiej przyszłości do tego tematu.

Pan Minister Mariusz Kamiński podziękował wszystkim za zabranie głosu i podsumował tę część obrad. Wyraził nadzieję na gotowość Ministerstwa Finansów do szczegółowych rozmów z ekspertami Strony Kościelnej. Zwracając się do Pana Ministra Krzysztofa Kubowa, poprosił o przekazanie Panu Premierowi informacji, które zostały poruszone podczas posiedzenia. Wskazał, aby dalsze prace zostały uzgodnione w trybie roboczym przez powołaną w tym celu komisję. Uczestnicy Strony Rządowej potwierdzili gotowość do współpracy.

Pan Minister Mariusz Kamiński, zaproponował przejście do kolejnego punktu obrad, czyli braku rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym i problemów związanych z uzyskiwaniem dofinansowania

przez kościelne osoby prawne. O zabranie głosu i przedstawienie stanowiska w powyższym zakresie poprosił przedstawiciela Strony Kościelnej.

Ksiądz Abp Wojciech Polak poinformował, że temat również charakteryzuje szersza perspektywa, tj. pryzmat innych kościołów i związków wyznaniowych, które podobnie jak Kościół Katolicki korzystają ze wsparcia Funduszu Kościelnego. Zaznaczył, że Kościół Katolicki ma w sposób szczegółowy uregulowaną sytuację prawną kościelnych osób prawnych w Polsce. Są to konkretne akty prawne, które określają procedury nabywania osobowości prawnej przez kościelne osoby prawne.

Dodał, że osobowość prawna kościelnych osób prawnych może wynikać wprost z ustaw indywidualnych lub być nadana w drodze rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Dodał również, że osobowość prawną można uzyskać w procedurze powiadomienia właściwego organu państwowego. Wskazał, że problem pojawia się w sytuacji, w której te kościelne osoby prawne są rozpoznawalne przez system prawa polskiego jako jednostki mające osobowość prawną, ale nie są identyfikowane z uwagi na brak numeru KRS-u. Podkreślił, że taki problem pojawił się chociażby przy aplikowaniu do projektów związanych z programem *Tarcza Finansowa* i ich rozliczaniem. O uściśleniu tematu i zaproponowanie pewnych rozwiązań poproszona została Siostra Doktor Katarzyna Więcek - Referent Prawny Sekretariatu KEP.

Siostra dr Katarzyna Więcek wskazała na trzy sposoby rozwiązania omawianego problemu. Pierwszy z nich, jak podkreśliła „najprostszy”, mógłby polegać na dodaniu w art. 1 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym kolejnego, czwartego rejestru tzw. rejestru podmiotów kościelnych. Rejestr musiałby uwzględniać specyfikę tych podmiotów, a sam wpis nie miałby charakteru konstytutywnego a jedynie deklaratoryjny. Dodała, że Konkordat wyraźnie wskazuje, że Państwo Polskie uznaje kościelne osoby prawne. Uzyskują one pierwotnie osobowość prawną - najpierw kanoniczną na forum prawa kanonicznego a następnie cywilną - po uznaniu przez odpowiednie organy administracji publicznej. Wyjaśniła, że osobowość prawna podmiotów kościelnych ma *de facto* dwa poziomy: kanoniczny i cywilnoprawny. Istota tej specyfiki podmiotów kościelnych musiałaby być uwzględniona na poziomie ustawowym lub w stosownym rozporządzeniu. Kolejnym przykładem rozwiązania jest rozszerzenie listy podmiotów ujętych w KRS w dziale „Przedsiębiorcy” o kościelne osoby prawne. W obecnym stanie prawnym przepisy nie przewidują możliwości żeby podmioty kościelne, które *de facto* prowadzą działalność gospodarczą zgodnie z prawem, były wpisane do KRS - u. Należałoby rozważyć możliwość, by w dziale „Przedsiębiorcy” pojawiła się taka grupa przedsiębiorców. Wyjaśniła, że wpis nie nadawałby osobowości prawnej a numer byłby związany tylko i wyłącznie z przyznaniem statusu przedsiębiorcy. Podkreśliła, że konstrukcja obecnego formularza w KRS-ie nie pozwala na dowolność, ponieważ wymaga wpisania konkretnego ciągu cyfr. Jeśli zatem jednostka kościelna nie ma nadanego nr KRS-u, a posiada osobowość prawną, to system tego nie uwzględnia. Trzecie rozwiązanie, od lat pojawiające się w doktrynie, miałoby polegać na stworzeniu jawnego rejestru podmiotów kościelnych przy Ministrze Spraw Wewnętrznych i Administracji. Dodała, że taki rejestr sprzyjałby: jawności i pewności obrotu prawnego; wskazywałby osoby, które reprezentują kościelne osoby prawne oraz porządkowałby też kwestię tych podmiotów wyznaniowych. Wątpliwość budzi jednak fakt, czy rejestr ten dawałby możliwość nadania numeru, który odpowiadałby (byłby tożsamy) z nr KRS, czy byłby na równi z nim honorowany, czy też mógłby stanowić niejako zadośćuczynienie za brak numeru w Krajowym Rejestrze Sądowym a w rezultacie, czy byłby odpowiedzią na faktyczne problemy, z którymi borykają się podmioty kościelne.

Pan Sebastian Kaleta odnosząc się do zagadnienia związanego z pomocą udzieloną w ramach *Tarcz Finansowych Polskiego Funduszu Rozwoju dla Mikro, Małych i Średnich Firm*, dodał, że postępowanie się pojęciem „nr KRS” przez ustawodawcę spowodował utrudnienia dla tych, którzy go nie posiadają. Podkreślił, że zarówno ustawodawca, jaki i odpowiedni minister w rozporządzeniu, mają prawo określić pełny krąg osób prawnych, które prowadzą działalność gospodarczą (nie tylko w oparciu o nr KRS). Zaznaczył, że pewne podmioty, w tym kościelne osoby prawne, mają prawo prowadzić działalność gospodarczą bez konieczności uzyskania wpisu do KRS. Tego aspektu prawdopodobnie nie

uwzględniono (pominięto) w zapisach ustaw wprowadzających *Tarcze Finansowe*. Poinformował, że Polski Fundusz Rozwoju przyznał pomoc finansową, uznając na podstawie oświadczenia, że kościelne osoby prawne prowadzą działalność gospodarczą. Problem pojawił się jednakże gdy doszło do konieczności rozliczenia udzielonej pomocy. Pan Minister zwrócił uwagę na brak przeszkód, by w tym zakresie wprowadzić odpowiednie zapisy do ustaw regulujących kwestię *Tarcz Antykryzysowych*. W powyższej kwestii należałoby jednak zwrócić się do podmiotów odpowiedzialnych za treść poszczególnych ustaw. Odnosząc się do wypowiedzi Siostry Katarzyny Więcek, wskazał na zróżnicowanie źródeł uzyskania osobowości prawnej przez kościelne osoby prawne i podmioty rejestrowane w KRS. Kolejna różnica dotyczy kwestii sprawozdawczości finansowej i pełnej dostępności akt rejestrowych, które mogłyby wpłynąć na ustrojowo zagwarantowaną autonomię kościelnych osób prawnych oraz konstytucyjną zasadą rozdziału Kościoła od Państwa. Wskazał na możliwość wystąpienia problemów w korzystaniu przez sąd rejestrowy z procedur nadzorczych (postępowań przymuszających) w celu konieczności aktualizacji danych dla zabezpieczenia innych uczestników obrotu prawnego. Podkreślił, że wprowadzenie nowej formy prawnej do KRS wiązałoby się z licznymi problemami i koniecznością przeprowadzenia szeregu zmian legislacyjnych. Wskazał na możliwą do zrealizowania, aczkolwiek kosztowną, modyfikację szeregu modułów składających się na system teleinformatyczny obsługujący e-KRS. Podał, że koszt wprowadzenia nowej formy należałoby szacować na ok. 3 mln złotych. Ponadto podkreślił, że nr KRS jest swojego rodzaju fikcją prawną potwierdzającą, że dana jednostka posiada osobowość prawną. Zwrócił także uwagę, że Ministerstwo Sprawiedliwości dostrzega możliwość wsparcia procesu rozwiązania powyższego problemu.

Siostra dr Katarzyna Więcek doprecyzowała, że w przypadku tzw. pierwszej Tarczy Finansowej, pomimo określonych trudności podmioty kościelne mogły wziąć udział. Natomiast w przypadku tzw. drugiej Tarczy Finansowej wprowadzone zastrzeżenie (posiadania statusu przedsiębiorcy wpisanego do KRS) wykluczyło możliwość wzięcia w niej udziału. Przeprowadzono szereg spotkań poświęconych wyjaśnieniu przedstawicielom Polskiego Funduszu Rozwoju, że osobowość prawna kościelnych osób prawnych wynika z innych źródeł aniżeli z wpisu do KRS – u, na przykład z Konkordatu, z wyznaniowych ustaw indywidualnych.

Ksiądz Bp Artur G. Miziński wskazał na dokumentację zebraną z osobistych spotkań z Ministrem Jarosławem Gowinem w sprawie Tarcz Finansowych. Wspomniał, że nie ma wiedzy czy wszystkie podmioty kościelne, funkcjonujące bez KRS-u i korzystające z tzw. pierwszej Tarczy Finansowej, dokonały jej rozliczenia. Zaznaczył, że przy tzw. drugiej Tarczy Finansowej, KRS był wymogiem koniecznym. Wiele zatem podmiotów kościelnych mających osobowość prawną i możliwość prowadzenia działalności gospodarczej, nie mogło w niej wziąć udziału.

Pan Sebastian Kaleta zaznaczył, że w przypadku konkretnych Tarcz, nr KRS nie jest narzędziem nienaruszalnym. To jest pewna konstrukcja fikcji prawnej pozwalająca na zidentyfikowanie konkretnego podmiotu. Brak przepisu, który uwzględnia fakt, że są w Polsce osoby prawne, które prowadzą działalność gospodarczą i wywodzą fakt swojej osobowości z innego zdarzenia (źródła) niż rejestr przedsiębiorców prowadzony przez KRS, nie ma związku z tym, czy dofinansowanie zostanie przyznane. Podkreślił, że w powyższym zakresie każdorazowo decyduje ustawodawca. Skoro ustawodawca, projektując przepisy, sformułował je w oparciu o nr KRS i po przeprowadzonych rozmowach, w drugiej Tarczy Finansowej nie wyeliminował tego zapisu, należałoby domniemywać, że nie chciał, by te podmioty odnalazły się we wskazanej formie pomocy.

Pan Minister Mariusz Kamiński podsumowując wcześniejsze wypowiedzi podkreślił, że została zarysowana skomplikowana materia prawna. Niektóre stany faktyczne mogą rodzić poczucie, że pewne rozwiązania, w kontekście możliwości uzyskania dofinansowań przez kościelne osoby prawne, mogłyby być inaczej zapisane. Poinformował, że konieczne będzie powołanie zespołu przy jednoczesnej współpracy z Ministerstwem Sprawiedliwości. Dodał, że na chwilę obecną w MSWiA nie

ma żadnego rejestru kościelnych osób prawnych i musiałby on powstać od początku. Dodał, że jeżeli zespół zarekomenduje powstanie takiego rejestru, to MSWiA podejmie się tego zadania. Pan Minister zadeklarował gotowość MSWiA do omówienia zaistniałej sytuacji, jeśli Ministerstwo Sprawiedliwości jak i Strona Kościelna uznają, że jest to dobre rozwiązanie na przyszłość.

Ksiądz Kardynał Kazimierz Nycz wyraził pogląd, że powołany zespół powinien uwzględnić w swoich pracach stany faktyczne, które będą rozróżniać sytuacje zwyczajne od nadzwyczajnych. Wskazał, że obecnie zagadnienie zostało wywołane stanem pandemii i wojną za wschodnią granicą Polski. Podkreślił, że do pomocy Ukraińcom zaangażowały się nie tylko kościelne osoby prawne, które prowadzą działalność gospodarczą, ale również inne podmioty kościelne, np. parafie nie prowadzące takiej działalności. Problemem po wprowadzeniu *Tarcz Finansowych* stała się późniejsza refundacja za podjęte działania. Podkreślił, że diskutowany rejestr miałby swoje uzasadnienie i pewnie pomógłby Stronie Kościelnej.

Pan Minister Mariusz Kamiński uwzględniając uwagę Ministra Artura Sobonia wskazał, że do zespołu powinien dołączyć przedstawiciel Ministerstwa Rozwoju i Technologii, tak aby stworzone przez zespół rekomendacje były pełne i odnosiły się do sytuacji, które można rozwiązać szybko oraz w przyszłości.

Pan Minister otwierając kolejny punkt porządku obrad podkreślił, że społeczne skutki reklamy alkoholu to niewątpliwie ważny problem a troska Kościoła Katolickiego w sprawie negatywnych konsekwencji alkoholizmu jest oczywista. Wskazał, że Kościół postuluje i inicjuje różnego typu akcje ograniczające skalę zjawiska.

Ksiądz Bp Tadeusz Bronakowski podziękował za możliwość podjęcia tematu na posiedzeniu Komisji Wspólnej. W jego ocenie to jeden z wiodących problemów w Polsce. Podkreślił, że słusznie i zasadnie w ostatnich miesiącach wiele czasu i miejsca poświęcono zagrożeniom zewnętrznym, które dotyczą bezpieczeństwa Polski. Dodał, że bardzo rzadko pojawia się wśród tych doniesień problematyka dotycząca używania i nadużywania substancji psychoaktywnych, na czele których jest alkohol. Powołując się na dane Światowej Organizacji Zdrowia z 2019 r. wskazał, że w populacji powyżej 15 roku życia 12 litrów spożytego czystego spirytusu przypadają na mieszkańca Polski a już 8 litrów uznaje się za poziom progowy dla postępującej degradacji narodu. Wskazany poziom to około 2 litry więcej niż średnia europejska oraz prawie dwa razy wyższy niż średnia światowa. Ksiądz Biskup dodał, że Polacy obecnie spożywają 10 razy więcej alkoholu niż w 1918 r. Zauważył, iż Polacy wydali w ubiegłym roku 45 mld zł na alkohol. Ponadto dodał, że w Polsce spożycie piwa przez osoby w wieku powyżej 15 roku życia – na skutek reklamy - wynosi 136 litrów. W latach 90 – tych, kiedy nie było reklam, spożycie wynosiło 18 litrów. Ksiądz Biskup przyznał, że w okresie wakacyjnym otrzymał list od osób spędzających urlop, w którym nadawcy podnosili, że nie znaleźli tańszego napoju chłodzącego niż piwo. Stwierdził, że piwo stało się najtańszym napojem chłodzącym. Przypomniał, że w Polsce kilkadziesiąt osób dziennie traci życie z przyczyn bezpośrednio związanych z nadużywaniem etanolu: 57 zgonów, 200 chorób związanych z używaniem i nadużywaniem alkoholu. Przypomniał, że przemoc domowa w 2/3 jest powiązana z nietrzeźwością sprawców. Dodał, że w ocenie szkód dla Państwa celowo pomijane są straty dla budżetu. Zaznaczył, że w przestrzeni publicznej, np. w mediach, debatach, systematycznie unika się rzetelnej refleksji i informacji na temat przyczyn i zakresu szkód alkoholowych w skali społecznej. Podawane są informacje o incydentach alkoholowych lub też akcentuje się nietrzeźwość sprawców przestępstw czy wypadków. To sugeruje wyjątkowość strat alkoholowych ograniczonych tylko do pewnej grupy, czyli do alkoholików i osób uzależnionych. Zaznaczył, że na jedną osobę uzależnioną w Polsce przypadają trzy osoby pijące ryzykownie i szkodliwie. Dodatkowo podkreślił, że znacząco obniżył się wiek inicjacji alkoholowej. W Polsce to 12 lat, a niektóre źródła mówią nawet o wieku 10 lat. Wskazał, że w ostatnich latach znacząco zwiększyło się spożycie alkoholu wśród dziewcząt i młodych kobiet. Nie ma to żadnego związku z poglądami politycznymi ani religijnymi. To wyniki badań prowadzonych przez naukowców. Zaakcentował, że w ostatnich dniach w Polsce każda wypowiedź dotycząca substancji psychoaktywnej, jaką jest alkohol, budzi błyskawicznie reakcje

podsyte agresją. To, jak przyznał ksiądz Biskup, jeden z dowodów na proalkoholową mentalność, która została wytworzona przez przemysł i reklamy.

Wskazał, że w 2017 r. w Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego odbył się Narodowy Kongres Trzeźwości w Warszawie, którego rezultatem było wypracowanie Narodowego Programu Trzeźwości. To program znacznego - w długiej perspektywie (co najmniej 25 lat) - ograniczenia zakresu problemów alkoholowych Polski. Zauważył, że w programie postuluje się, m.in.: redukcję spożycia etanolu do poziomu obecnej średniej światowej (ok. 6 litrów); zmianę obyczajów oraz specjalną ochronę grup wrażliwych, np. młodzieży, kobiet w stanie błogosławionym. Zaznaczył, że program oparty jest na wiedzy i nie postuluje łatwych rozwiązań lecz systematyczną pracę zainicjowaną przez uświadomione elity społeczne. Narodowy Program Trzeźwości podkreśla, że regulacje prawne na poziomie centralnym są niezbędne dla osiągnięcia trzeźwości narodu. Konieczna jest zatem likwidacja reklamy (albo przynajmniej znaczne jej ograniczenie) oraz redukcja liczby zezwoleń na sprzedaż alkoholu. Podał, że w Polsce obecnie jeden punkt sprzedaży alkoholu przypada na 275 mieszkańców, kiedy Światowa Organizacja Zdrowia postuluje nie więcej niż jeden punkt na 1000 mieszkańców. Zauważył, że ustawa z 1920 r. przewidywała jeden punkt sprzedaży na 2 500 osób. Zgłosił postulat, żeby rynek alkoholowy był regulowany za pomocą cen i polityki fiskalnej.

Ponadto zauważył, że alkohol w Polsce jest jednym z najtańszych na świecie a sprzedaż tzw. „małpki”, mimo wzrostu ceny ma się bardzo dobrze. Dodał, że zainteresowanie Kościoła tym problemem wynika zarówno z pobudek teologicznych, dotyczących zbawienia, ale również z wielkiej troski o wolność wewnętrzną człowieka i jego szczęście. Problemy alkoholowe dotyczą bowiem większości polskiego społeczeństwa. Nie oznacza to jednak, że większość Polaków nadużywa alkoholu, czy jest uzależniona. Podkreślił, że 20% pijących ryzykownie i szkodliwie wypija 70% alkoholu spożywanego w Polsce. Oznajmił, że troska o trzeźwość to odpowiedzialność rodziny, Kościoła, państwa i samorządu. Hasło Kongresu Trzeźwości, który odbył się w 2017 r. brzmiało: „Ku trzeźwości narodu – odpowiedzialność rodziny, Kościoła, samorządu i państwa”. Największym czynnikiem chroniącym rodzinę jest miłość, a troska o rodzinę to także troska o trzeźwość narodu. Także religijność uznać należy za czynnik chroniący. Jednakże największe starania Kościoła, rodzin oraz propagatorów trzeźwości, będą utrudnione jeśli nie będzie wsparcia Rządu i Parlamentu. Najpilniejszą obecnie sprawą jest likwidacja reklamy alkoholu. Przypomniał, że w ciągu roku producenci piwa wydają na reklamy kilkaset milionów złotych. Te ogromne środki przeznacza się na tworzenie fałszywego obrazu alkoholu jako niezbędnego i niezwykle atrakcyjnego elementu ludzkiego życia. Obecnie reklama alkoholu to nie tylko telewizja, prasa czy radio. Marki alkoholowe sponsorują także wydarzenia sportowe i artystyczne. Coraz większym problemem jest również działalność producentów na polu mediów społecznościowych. W filmach i na zdjęciach często pojawiają się jawne lub zakamuflowane formy promowania alkoholu. Ksiądz Biskup zauważył, że reklama w Internecie i na platformach cyfrowych jest również niebezpieczna. Opiera się bowiem na precyzyjnej analizie danych o użytkownikach dzięki czemu może wyświetlać im takie formy promocji, które mają największą szansę wpływać na ich zachowanie. Zwrócił uwagę na groźny trend w marketingu, jakim jest promowanie napojów bezalkoholowych. Dodał, że napoje te mają tych samych producentów i niemal identyczne nazwy oraz opakowania, jak ich alkoholowe odpowiedniki. Sprzyja to przyzwyczajaniu, zwłaszcza młodych odbiorców, do logotypów marek i opakowań alkoholu rzekomo nie reklamujących alkoholu. Należy pamiętać, że napój określany jako bezalkoholowy w rzeczywistości może posiadać 0,5% alkoholu. Ksiądz Biskup stanowczo podkreślił, że reklama jest niemoralna. Występuje w niej bowiem nagminne posługiwanie się kłamstwem i ukrywanie prawdy o rzeczywistym działaniu alkoholu a także o skutkach jego nadużywania. Ponadto wywiera ogromny wpływ na inicjację alkoholową młodych Polaków i systematyczne sięganie po trunki (głównie piwo). Zaznaczył, że w Europejskiej Deklaracji w Sprawie Alkoholów Światowej Organizacji Zdrowia, którą przyjęto w 1995 r. znajduje się bardzo ważne stwierdzenie: *wszystkie dzieci i młodzież mają prawo do wzrastania w środowisku chronionym przed negatywnymi konsekwencjami picia alkoholu i powinni być chronieni przed promowaniem napojów alkoholowych*. Ochrona młodego pokolenia przed zgubnymi skutkami reklamy alkoholu jest wielkim obowiązkiem.

Konkludując, Ksiądz Biskup złożył podziękowania Ministrowi Zdrowia za dotychczasową współpracę i życzliwość. Podobne słowa skierował do Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, które powstało 1 stycznia br. z połączenia Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii. Dodał, że nadal liczy na bardzo owocną współpracę z Zespołem Apostolstwa Trzeźwości i Osób Uzależnionych.

Pan Waldemar Kraska zgodził się ze stanowiskiem Strony Kościelnej, co do społecznych i zdrowotnych skutków spożywania alkoholu. Dodał, że ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. całkowicie zabrania reklamy i promocji napojów alkoholowych, z wyjątkiem piwa, którego reklama jest dozwolona pod pewnymi warunkami wskazanymi w ustawie. Wyjaśnił, że reklama ta: nie może być skierowana do osób małoletnich; nie może przedstawiać osób małoletnich, ani łączyć faktu spożywania alkoholu z poprawą sprawności fizycznej i zdolności kierowania samochodem. Nie może również zawierać stwierdzeń, że alkohol posiada pewne właściwości lecznicze, ani zachęcać do nadmiernego jego spożycia, czy też wywoływać skojarzenia związane z relaksem, wypoczynkiem, nauką, pracą lub sukcesem życiowym. Wskazał na ustawowy zakaz reklamy i promocji piwa między godziną 6:00 a 20:00- stą. Dodał, że dotyczy on telewizji, radia, kina, teatru z pewnymi wyjątkami wskazanymi w ustawie. Wyjaśnił, że reklama dopuszczalna jest w miejscach sprzedaży alkoholu (sprzedaż hurtowa) czy też w miejscach jego konsumpcji. Podkreślił, że podmioty świadczące usługę reklamy napojów alkoholowych są zobowiązane do wniesienia opłaty w wysokości 10% podstawy opodatkowania podatkiem od towarów i usług wynikającej z tej usługi. Dodał, że wpływy z tytułu powyższych opłat stanowią przychody Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów i są w dyspozycji ministra ds. kultury fizycznej. Podmioty nie stosujące się do zakazu reklamy, mogą podlegać grzywnie od 10 000 zł do 500 000 zł. Ponadto zauważył, że organy ścigania marginalizują problem przestępstwa prowadzenia nielegalnej reklamy napojów alkoholowych, czego efektem jest znikoma liczba spraw, która znajduje swój finał w sądzie. Zjawisko tłumaczone jest niską społeczną szkodliwością czynu, czy też brakiem znamion czynu zabronionego. Pojawiające się badania wskazują, że reklama napojów alkoholowych powoduje zwiększenie liczby osób, które po niego sięgają. W przypadku reklam telewizyjnych zjawisko to dotyczy szczególnie młodzieży i osób nieletnich. Podkreślił, że prawdopodobieństwo picia konkretnych marek napojów alkoholowych jest 5 – krotnie większe niż w przypadku młodzieży, która tych reklam nie ogląda. Zaznaczył, że obecnie reklamy piwa kojarzą się z tzw. „efektem imprezy”, stanem poczucia szczęścia, zadowolenia i bycia w grupie. To jeden z tych „chwytów reklamowych”, który powoduje, że szczególnie młodzi ludzie częściej sięgają po piwo.

Konkludując wskazał, że jedynie podjęcie wspólnych działań w omawianym zakresie może przyczynić się do wyeliminowania problemów wynikających z przestrzegania przepisów ustawowych. Dodał, że być może to przełoży się na ograniczenie negatywnego wpływu reklam napojów alkoholowych na ogół społeczeństwa.

Pan Minister Mariusz Kamiński odnosząc się do wcześniejszych wypowiedzi, zwrócił uwagę, że alkohol w Polsce, w porównaniu z innymi krajami Unii Europejskiej, jest relatywnie tani. Zwrócił się do przedstawicieli Ministerstwa Finansów z prośbą o udzielenie informacji na temat przewidywanego wzrostu akcyzy na alkoholu i skuteczności takich metod w walce z omawianym zjawiskiem.

Pan Artur Soboń wskazał, że resort finansów założył „mapę drogową podwyżek akcyzowych”. Dotyczy to zarówno tytoniu, jak i alkoholu. Wyjaśnił, że w stosunku do roku 2021 nastąpił 10% wzrost akcyzy na alkohol. W kolejnych latach - aż do 2027 r. planowany jest 5% wzrost stawki akcyzy każdego roku. Podkreślił, że rok ubiegły zamknął się kwotą 75 mld złotych wpływu do budżetu państwa z tytułu podatku akcyzowego, a w bieżącym roku kwota ta będzie na pewno większa. Główną przyczyną powyższego stanu rzeczy jest inflacja. Analizując wzrost wpływów do budżetu państwa, Minister zauważył, że 10% podwyżka akcyzy przyniosła odpowiednio: w przypadku piwa 8,2%, w przypadku wina - 10,2 % i w przypadku wódki - 19,6% wzrost wpływów finansowych do budżetu państwa.

Dokonując porównania struktury dochodów z akcyzy pomiędzy rokiem 2021 a rokiem 2022, wskazał na wzrost wpływów z najmocniejszych alkoholi.

Pan Minister Mariusz Kamiński podsumowując spotkanie, w odniesieniu do punktu pierwszego obrad, wskazał na konieczność stworzenia rekomendacji przy udziale Ministerstwa Finansów, wyznaczonych urzędników oraz ekspertów Strony Kościelnej. Wyraził nadzieję, że niebawem dojdzie do spotkania i rozpoczną się prace merytoryczne dotyczące punktu pierwszego porządku obrad.

Pan Artur Soboń zgodził się z Panem Ministrem Mariuszem Kamińskim. Wskazał, że Ministerstwo Finansów zorganizuje stosowne spotkanie ze Stroną Kościelną.

Pan Minister Mariusz Kamiński odnosząc się do tematu związanego z KRS-em poprosił Pana Ministra Błażeja Pobożego, Pana Ministra Sebastiana Kaletę, Siostrę doktor Katarzynę Więcek oraz osoby wskazane przez Konferencję Episkopatu Polski, o możliwość ich wspólnego spotkania i pochylenia nad diskutowanym zagadnieniem. Zaproponował, by do rozmów dołączyli również przedstawiciele Ministerstwa Rozwoju i Technologii. Ponownie zapewnił, że jeżeli powołany zespół złoży rekomendacje stworzenia rejestru, to MSWiA będzie odpowiedzialne za realizację zadania. Jednocześnie poprosił o pragmatyczną ocenę sytuacji odnośnie kierunku, w którym ma zmierzać zaproponowane rozwiązanie - stworzenia nowych modułów KRS oraz zabezpieczenia środków finansowych na powyższy cel, czy też stworzenia nowego rejestru w ramach MSWiA. Zważył również na konieczność rozwiązania problemów bieżących w tym zakresie.

Pan Minister Mariusz Kamiński wyraził zadowolenie z bliskiej współpracy Ministerstwa Zdrowia z przedstawicielami Konferencji Episkopatu Polski w sprawach związanych z problemem alkoholizmu w Polsce. Dodał, że wszyscy zdają sobie sprawę ze społecznych konsekwencji patologicznego zjawiska i konieczności podejmowania stosownych działań mających na celu jego niwelowanie. Podkreślił, że Ministerstwo Finansów widzi pewne możliwości dalszego działania a Ministerstwo Zdrowia z pewnością będzie miało szereg pomysłów rozwiązań w tym zakresie.

O podsumowanie i ewentualne omówienie innych spraw, Pan Minister poprosił Współprzewodniczącego Komisji - Księdza Abpa Marka Jędraszewskiego.

Ksiądz Abp Marek Jędraszewski wyraził wdzięczność za okazaną przez Pana Ministra Mariusza Kamińskiego determinację w dążeniu do możliwie szybkiego utworzenia grup i zespołów roboczych. Podkreślił, że to ważna kwestia, gdy chodzi o rozwiązanie konkretnych problemów poruszanych na spotkaniu Komisji Wspólnej, ale sprzyja również tworzeniu dobrej atmosfery jej pracy. Dodał, że podczas posiedzenia zostały poruszone konkretne sprawy i wyrażona gotowość podjęcia ich rozwiązywania.

Odnosząc się do „innych spraw”, Ksiądz Arcybiskup poruszył problem nauczania religii w szkołach i wspomniał o braku właściwego rozwiązania w tym zakresie. Podkreślił, że nie tylko sam zapis (zapis w rozporządzeniu), ale również sposób jego realizowania jest niewłaściwy. Pozostawienie przestrzeni dla tzw. nic w przypadku braku wyboru lekcji religii lub etyki, sprzyja pojawianiu się nowych, młodych generacji ludzi, dla których problemy etyczne zasad obiektywnych, stają się coraz bardziej dalekie w ich życiu osobistym. Sytuacja sprzyja powstawaniu nowych postaw nihilistycznych i destrukcyjnych. Wspomniał o rozmowach, które prowadzone są w tym zakresie między Ministerstwem Edukacji Narodowej a Komisją Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski pod przewodnictwem Ks. Biskupa Wojciecha Osiala. Podkreślił, że prawo wyboru należy pozostawić rodzicom a w pewnym momencie już samej młodzieży. Musi być to jednak wybór między etyką a nauczaniem religii w szkołach. Nie można pozostawiać przestrzeni dla tzw. nic.

Ksiądz Abp Kardynał Kazimierz Nycz nawiązał do etiologii obowiązującego zapisu rozporządzenia z 1992 r. dotyczącego nauczania religii w szkołach. Wskazał, że podczas prac nad jego regulacjami po raz pierwszy pojawiło się sformułowanie – religia, etyka albo „nic”. Wyraził pogląd, że przyczyny takiego ujęcia zapisu były polityczne a „ówczesna Lewica” silnie walczyła o pozostawienie go w takiej

formie. Ten stan prawny trwa już od ponad 30 lat. Wspomniał, że jako przewodniczący Komisji Wychowania wielokrotnie podnosił, że jest to niepedagogiczne rozwiązanie, a pozostawienie młodzieży w szkole bez przedmiotu natury etycznej – religijnej może sprzyjać szerzeniu się postaw nihilizmu. Wprowadzenie alternatywy wyboru między religią i etyką daje uczniowi (rodzicom) możliwość podjęcia decyzji, co do przedmiotu, na który będzie uczęszczać.

Z prośbą o przybliżenie zagadnienia i podanie szczegółów w temacie przygotowywanych zmian, Ksiądz Kardynał zwrócił się do Pana Sławomira Adamca - Dyrektora Generalnego w Ministerstwie Edukacji i Nauki.

Pan Dyrektor Sławomir Adamiec przekazał, że wiosną i jesienią bardzo przyspieszyły prace nad projektem zmian ustawy o systemie oświaty i prawo oświatowe. Zmiany w większości są już dopracowane, choć jest to nadal projekt roboczy. Poinformował, że nastąpi likwidacja przestrzeni, o której wspominali Ks. Kardynał i Ks. Arcybiskup, tj. przestrzeni, w której uczeń w przypadku braku wyboru lekcji religii lub etyki, wybiera tzw. nic. Zauważył, że projekt zmian był uzgadniany zarówno z Kościołem Katolickim, jak również z innymi związkami wyznaniowymi. Podkreślił, że oprócz rozwiązań merytorycznych, zasadniczą kwestią jest harmonogram (czas) wprowadzenia tych zmian. Dodał, że nie można tego zrobić kompleksowo dla całego systemu. Strony zgodziły się, że musi to następować sukcesywnie, począwszy od klasy czwartej szkoły podstawowej i pierwszej klasy szkoły ponadpodstawowej. Podkreślił, że proponowane regulacje mają wpłynąć na to, aby zajęcia z religii i etyki nie odbywały się na pierwszej lub na ostatniej godzinie w planie zajęć szkolnych. Do tej pory sprzyjało to zjawisku zwalniania się uczniów (samodzielnego lub za zgodą rodziców) z obecności na tych zajęciach.

Gwoli uzupełnienia tematu, Pan Dyrektor oddał głos Panu Arturowi Góreckiemu - Dyrektorowi Departamentu Kształcenia Ogólnego i Podstaw Programowych w Ministerstwie Edukacji i Nauki.

Pan Dyrektor Artur Górecki doprecyzowując wypowiedź swojego przedmówcy wskazał, że wspomniane rozwiązania są na etapie projektu. Podał, że propozycje polegają na tym, że szkoła byłaby zobligowana do prowadzenia zajęć z etyki i sukcesywnie wdrażałaby je w kolejnych latach. Uczniowie, którzy uczestniczyliby w zajęciach religii byłiby zwalniani z udziału w zajęciach z etyki. Taka byłaby relacja pomiędzy etyką a religią. Dodał, że w komponencie tych zmian dotyczących nauki etyki i religii jest również jeszcze zapis będący rezultatem rozmów z Radą Szkół Katolickich i postulatów zgłaszanych przez dyrektorów tych szkół katolickich, które są placówkami publicznymi, prowadzonymi przez inne organy niż jednostki samorządu terytorialnego. Wskazał, że regulacja ta porządkuje pewną sferę niedopowiedzeń, czy szkoła katolicka publiczna mogłaby mieć odpowiednie zapisy w statucie, które obligowałyby wszystkich uczniów do niej uczęszczających, do uczestnictwa w zajęciach z religii jako przedmiotu obowiązkowego. Dodał, że w tej chwili interpretacja zapisu jest różna i stwarza problemy. Dla przykładu wskazał jedną ze szkół w Warszawie, w której jeżeli dyrektor i społeczność szkolna decydowałiby się na zapis w statucie mówiący o tym, że w szkole religia jest obowiązkowa, to wtedy rodzice czy uczniowie zgłaszający się do placówki, fakt ten musieliby przyjmować do wiadomości i wniosek o przyjęcie do tej szkoły byłby równoznaczny z akceptacją statutu.

Pan Minister Mariusz Kamiński podziękował swoim przedmówcom. W ramach punktu „Sprawy różne” poprosił Pana Ministra Krzysztofa Kubowę o zabranie głosu.

Pan Krzysztof Kubów zauważył, że w najbliższych dniach ogłoszony zostanie przez Prezesa Rady Ministrów, Pana Mateusza Morawieckiego oraz Wiceprezesa Rady Ministrów, Pana Premiera Glińskiego specjalny program, tzw. Polski Ład na renowację i odrestaurowanie zabytków. Podkreślił, że w puli środków na realizację zadania znajduje się kwota 3 mld złotych. Dodał, że do tej pory Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, które kontynuuje realizację programu na zabytki dysponowało kwotą ok. 200 mln złotych rocznie. Wysokość wsparcia z programu będzie wynosić nawet 98% kosztów inwestycji. Cała procedura składania wniosków będzie organizowana na poziomie i przy

udziale samorządów. Nabór będzie trwał do końca stycznia, a sama realizacja poszczególnych projektów przewidziana jest w 12 - miesięcznym trybie realizacji (konsumpcji poszczególnych promes). Finansowanie zadania będzie obejmowało również kosztorysy, czyli koszty kwalifikowane związane z przygotowaniem odpowiedniej dokumentacji (w tym dokumentacji konserwatora zabytków). Podkreślił, iż wymogiem koniecznym dofinansowania będzie wpis zabytku do gminnej ewidencji zabytków albo do rejestru zabytków. Dodał, że na każdy zabytek można będzie złożyć jeden wniosek. Podkreślił, że nie jest to jednorazowy program i jest zakładana jego kontynuacja. Zasadniczą kwestią przy rozpatrywaniu wniosków będzie ich liczba oraz wysokość wnioskowanej kwoty. Podkreślił, że nie bez znaczenia dla wysokości udzielonego dofinansowania pozostaje lokalizacja zabytków oraz ich „zagęszczenie” na terytorium danego samorządu.

Pan Minister Mariusz Kamiński udzielił głosu Panu Sławomirowi Adamcowi - Dyrektorowi Generalnemu w Ministerstwie Edukacji i Nauki.

Pan Sławomir Adamiec dodał, że Ministerstwo Edukacji i Nauki przeznaczyło w tym roku 100 mln złotych na inwestycje i dofinansowanie organów prowadzących szkoły niepubliczne, w tym szkoły katolickie. Pierwsza transza została już przekazana do organów prowadzących, o drugiej, niższej – w kwocie 40 mln złotych – ogłoszenie pojawi się dzisiaj lub jutro rano. Podkreślił, że nigdy do tej pory takich środków Państwo Polskie nie lokowało wprost na inwestycje.

Ksiądz Abp Marek Jędraszewski złożył na ręce Pana Ministra Mariusza Kamińskiego podziękowania w imieniu Konferencji Episkopatu Polski i współpracowników. Wyraził nadzieję, że dzisiejsze spotkanie - w najbliższym czasie - zaowocuje konkretnymi decyzjami. Podkreślił, że przeprowadzone rozmowy mają służyć dobru polskiego społeczeństwa, polskiego narodu, polskiego państwa i nie inaczej należy je rozumieć. Na koniec dodał, że przekazana Stronie Kościelnej informacja o środkach na polskie zabytki, w tym zabytki kościelne oraz na szkolnictwo katolickie w Polsce, napawa wielkim optymizmem. Wyraził nadzieję, że dobro, które trwa w Polsce, będzie się dalej pogłębiało i przynosiło dobre owoce dla wszystkich.

Pan Minister Mariusz Kamiński złożył wszystkim obecnym podziękowania za dobre spotkanie oraz wyraził nadzieję na ponowne, w nieodległej przyszłości.

W imieniu Strony Rządowej

Mariusz Kamiński
*Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji
Współprzewodniczący Komisji Wspólnej
Przedstawicieli Rządu RP
i Konferencji Episkopatu Polski*

W imieniu Strony Kościelnej

Arcybiskup Marek Jędraszewski
*Metropolita Krakowski
Współprzewodniczący Komisji Wspólnej
Przedstawicieli Rządu RP
i Konferencji Episkopatu Polski*